

פרשת קורח - דורות

1. במדבר פרק טז

- (א) ויקח קרח בריצקה בורקהת בורלגי ודתו ואבירם בני אליאב ואון ברפלת בני ראובן :
- (ב) ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשישם :
- (ג) ויקהלו עלמשה ועלאהרו ויאמרו אלהם רבלכם פי כלהעדה כלם קדשים ובתוכם יקוק ומדוע תתנשאו עלקתל יקוק :
- (ד) וישמע משה ויפל עלפניו :
- (ה) וידבר אלקרח ואלפלעדתו לאמר בקר וידע יקוק אתאשרלו ואתהקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחרבו יקריב אליו :
- (ו) זאת עשו קחולכם מחתות קרח וכלעדתו :
- (ז) ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת לפני יקוק מחור והיה האיש אשר יבחר יקוק הוא הקדוש רבלכם בני לוי :
- (ח) ויאמר משה אלקרח שמעונוא בני לוי :
- (ט) המעט מכם פיהבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד אתעבדת משכן יקוק ולעמד לפני העדה לשרתם :
- (י) ויקרב אתד ואתכלאתיד בנילוי אתד ובקשתם גםכהנה :
- (יא) לכן אתה וכלעדתד הנעדים עליקוק ואהרן מההוא פי תלונו תלינו עליו :
- (יב) וישלח משה לקרא לדתו ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה :
- (יג) המעט פי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר פיתשתגר עלינו גםהשתגר :
- (יד) אף לא אלארץ זבת חלב ודבש הביאתנו ותתולנו נחלת שדה וכרם העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה :
- (טו) ויחר למשה מאד ויאמר אליוקוק אלתפן אלמנתתם לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעתי אתאחד מהם :
- (טז) ויאמר משה אלקרח אתה וכלעדתד היו לפני יקוק אתה ונתם ואהרן מחר :
- (יז) וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני יקוק איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואהרן איש מחתתו :
- (יח) ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהם אש וישמו עליהם קטרת ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן :
- (יט) ויקהל עליהם קרח אתכלהעדה אלפתח אהל מועד ויגרא כבוד יקוק אללהעדה : פ
- (כ) וידבר יקוק אלמשה ואלאהרן לאמר :
- (כא) הבלו מתוד העדה הזאת ואכלה אתם כרגע :
- (כב) ויפלו עלפניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכלבשר האיש אחד יחטא ועל כלהעדה תקצף : פ
- (כג) וידבר יקוק אלמשה לאמר :
- (כד) דבר אללהעדה לאמר העלו מסביב למשכןקרח דתו ואבירם :

(כה) ויִקַּם מִשָּׁה וַיִּלְדוּ אֶלְדֵּתוֹ וַאֲבִירָם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל :

(כו) וַיִּדְבֹר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ זָא מֵעַל אֹהֲלֵי הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל־תִּגְעוּ בְּכָל־אִשֶּׁר לָהֶם פְּרִתְסָפוּ בְּכָל־חַטֹּאתֵיהֶם :

(כז) וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁפַּח־קִרְחַדְתָּן וַאֲבִירָם מִסָּבִיב וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נֹצְבִים פָּתַח אֹהֲלֵיהֶם וַיִּנְשִׂיהֶם וַיִּבְנִיהֶם וְטָפְסוּ :

(כח) וַיֹּאמֶר מִשָּׁה בִּזְאת תִּדְעוּן כִּי־יִקְנֹק שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי־לֹא מִלְּבִי :

(כט) אִם־כָּמוֹת כָּל־הָאָדָם יִמְתּוּן אֵלֶּה וַיִּפְקְדוּת כָּל־הָאָדָם יִפְקֹד עֲלֵיהֶם לֹא יִקְנֹק שְׁלַחְנִי :

(ל) וְאִם־בְּרִיאָהּ יִבְרָא יִקְנֹק וַיִּפְצְתָהּ הָאָדָמָה אֶת־פִּיהָ וַיִּבְלַעַה אֹתָם וְאֶת־כָּל־אִשֶּׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ מֵיַיִם שְׂאֵלָה וַיִּדְעוּתָם כִּי נֹאצָּה הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת־ יִקְנֹק :

(לא) וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע הָאָדָמָה אֶשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם :

(לב) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־בְּתֵיהֶם וְאֵת כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִרְחַד וְאֵת כָּל־הַרְכוּשׁ :

(לג) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל־אִשֶּׁר לָהֶם מֵיַיִם שְׂאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹד הַקֶּהֱל :

(לד) וְכִלְי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סִבִּיבְתֵיהֶם נָסוּ לְקִלְסִים כִּי אָמְרוּ פְּרִיתְבְּלַעְנוּ הָאָרֶץ :

(לה) וַאֲשׁ יָצָאָה מֵאֵת יִקְנֹק וַתֹּאכַל אֵת הַחַמְשִׁים וּמֵאֲתֵילִם אִישׁ מִקְרִיבֵי הַקְּטָרֶת : פ

במדבר פרק יז

(ב) אָמַר אֶל־אַלְעָזָר בְּרֵאֲהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּרֶם אֶת־הַמַּחֲתָת מִבֵּין הַשָּׂרְפָה וְאֶת־הָאֵשׁ זָרַח־הָלָאָה כִּי קִדְּשׁוּ :

(ג) אֵת מַחֲתוֹת הַחַטָּאִים הָאֵלֶּה בְּנִפְשׁוֹתָם וַעֲשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי פַחִים צְפוּי לַמִּזְבֵּחַ כִּי־הִקְרִיבֶם לִפְנֵי־יִקְנֹק וַיִּקְדְּשׁוּ וַיְהִי לְאוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

(ד) וַיִּסָּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֵת מַחֲתוֹת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשָּׂרָפִים וַיִּרְקְעוּם צְפוּי לַמִּזְבֵּחַ :

(ה) זָכְרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרָב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטָרֶת לִפְנֵי יִקְנֹק וְלֹא־יִהְיֶה כְּקִרְחַד וַיִּבְעַדְתּוּ כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר יִקְנֹק בְּיַד־מִשָּׁה לוֹ :

(ו) וַיִּלְנוּ כָּל־עַדַּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמַּחֲרָת עַל־מִשָּׁה וְעַל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתָּם הַמֵּתִים אֶת־עַם יִקְנֹק :

(ז) וַיְהִי בַּהֲקִהֵל הַעֲדָה עַל־מִשָּׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיִּפְנוּ אֶל־אַהֲלֵם מוֹעֵד וַהֲנִיחָה כִּסְהוּ הָעֲנָן וַיִּבְרָא כְבוֹד יִקְנֹק :

(ח) וַיָּבֵא מִשָּׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד : פ

(ט) וַיִּדְבֹר יִקְנֹק אֶל־מִשָּׁה לֵאמֹר :

(י) הֲרָמוּ מִתּוֹד הַעֲדָה הַזֹּאת וַאֲכַלְהָ אֹתָם כְּרִגְעוּ וַיִּפְלוּ עַל־פְּנֵיהֶם :

(יא) וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־הַמַּחֲתָה וְתַרְעֲלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטָרֶת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה אֶל־הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקְּצָף מִלִּפְנֵי יִקְנֹק הַחַל הַנִּגְנָף :

(יב) וַיִּסָּח אַהֲרֹן כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר מִשָּׁה וַיִּרְץ אֶל־תֵּיבֹד הַקֶּהֱל וַהֲנִיחָה הַחַל הַנִּגְנָף בָּעַם וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטָרֶת וַיִּכַּפֵּר עֲלֵיהֶם :

(יג) וַיַּעֲמֹד בְּיַרְחֵי־הַמַּתִּים וַיְבִיחַ הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה :

(יד) וַיְהִי הַמַּתִּים בְּמַגִּפָּה אַרְבַּעַה עָשָׂר אֶלֶף וַשִּׁבְעַ מֵאוֹת מִלְּבַד הַמַּתִּים עַל־דְּבַר־קִרְחַד :

(טו) וַיָּשֶׁב אַהֲרֹן אֶל־מִשָּׁה אֶל־פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַהֲמַגִּפָּה נִעְצְרָה : פ

(טז) וַיִּדְבֹר יִקְנֹק אֶל־מִשָּׁה לֵאמֹר :

(יז) דַּבְּרָא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאִתְּכֶם מִטָּה מִטָּה לְבֵית אָב מֵאֵת כָּל־נְשֵׂיאֵיהֶם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מִטָּהוּ :

(יח) וְאֵת שֵׁם אֲהֲרֹן תִּכְתֹּב עַל־מִטָּה לְגִי בִּי מִטָּה אֲחָד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם :

(יט) וְהִנַּחְתֶּם בְּאֶהָל מוֹעֵד לְפָנַי הָעֲדוֹת אֲשֶׁר אֲנֹעֵד לְכֶם שָׁמָּה :

(כ) וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲבַחֲרֶבּוּ מִטָּהוּ יִפְרַח וְהִשְׁכַּחְתִּי מֵעַלֵי אֶת־תְּלוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלְיָנִים עֲלֵיכֶם :

(כא) וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל־נְשֵׂיאֵיהֶם מִטָּה לְנִשְׂיָא אֲחָד מִטָּה לְנִשְׂיָא אֲחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת וּמִטָּה אֲהֲרֹן בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם :

(כב) וַיִּנַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמִּטּוֹת לְפָנָי יִקְוֶה בְּאֶהָל הָעֵדֻת :

(כג) וַיְהִי מִמַּחֲרָת וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל־אֶהָל הָעֵדוֹת וְהִנֵּה פָּרַח מִטָּה־אֲהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וַיִּצָּא פָּרַח וַיִּצָּץ לֵוִי וַיִּגְמַל שְׁקָדִים :

(כד) וַיִּצָּא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמִּטּוֹת מִלְּפָנָי יִקְוֶה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטָּהוּ : ס

(כה) וַיֹּאמֶר יִקְוֶה אֶל־מֹשֶׁה הֲשֵׁב אֶת־מִטָּה אֲהֲרֹן לְפָנָי הָעֲדוֹת לְמִשְׁמַרְתָּ לְאֹת לְבְנֵי־מִרְי וְתִכַּל תְּלוֹנוֹתֶם מֵעַלֵי וְלֹא יָמָתוּ :

(כו) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יִקְוֶה אֹתוֹ בֶּן עֶשֶׂה : ס

(כז) וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֹא־מָר הָן גִּנַּעְנוּ אֲבָדְנוּ כָּלְנוּ אֲבָדְנוּ :

(כח) כֹּל הַקְּרָבָה הַקְּרָבָה אֶל־מִשְׁפָּחָן יִקְוֶה יָמוּת הָאֵם תָּמְנוּ לְגֹעַ :

התורה מציינת ארבע נקודות שבהן ערער קרח על מנהיגותו של משה :

א. מדוע נבחר דווקא אהרן. סביר להניח שטענה זה קשורה לחטאו של אהרן בעגל: כיוון שאהרן חטא בעגל - קרח ועדתו סברו שלא היה ראוי למנות אותו לכהן הגדול. ואכן, אלמלא היינו יודעים שהקב"ה מינה את אהרן, יכולים היינו לחשוב שמשה נושא פנים לקרוביו.

ב. מדוע משה מנהיג. נראה שטענה זו מקבלת משנה תוקף על רקע פרשת המרגלים: כיוון שמשה לא הצליח להביא את בני ישראל לארץ ישראל - הרי שיש להחליפו.

ג. גם אם אהרן נבחר ע"י הקב"ה, **מדוע אנשים אחרים אינם יכולים להיות כהנים.** כיוון שכל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' - כל אדם שרוצה להקדיש את עצמו לכהונה יכול לעשות זאת. שוב - נראה שיש לטענה זו על מה שתסמוך, שהרי בהמשך ספר במדבר נגלה שפנחס מונה לכהן אף על פי שמלכתחילה לא זכה לכהונה (שכן הוא נולד לפני מינוי אלעזר אביו לכהן, ולכן מינויו של אלעזר אינו חל עליו). ברור מכך שניתן - עקרונית - לצרף אנשים לכהונה.

ד. מדוע נבחר דווקא שבט לוי. שוב - בחירת שבטו של משה מעוררת חשד שמשה נושא פנים לשבטו. עד שבט לוי נבחר - עבדו במשכן הבכורות, וכן כל איש שנידב את עצמו למקדש יכול היה לעבוד בו. לאחר שבט לוי נבחר - הופקעו כל שאר השבטים מעבודות המשכן ומהעבודות הנלוות אליו (שניתנו ללוויים).